

ÚLTIMS DIES DE L'EXPOSICIÓ CUBISME I GUERRA

La influència de la guerra en el cubisme omple el Museu Picasso

GUILLEM CARRERAS COSTA

Aquesta és l'última setmana per visitar l'exposició temporal *Cubisme i Guerra* al Museu Picasso de Barcelona. L'organització valora molt l'èxit d'aquesta selecció de quadres, que deixa el públic molt impactat.

El cubisme com a estil ja pot ser perturbador per si sol: explica el seu contingut a través de signes que violenten i transgradeixen l'espai racional. Però si es contextualitza amb una guerra tan terrible com la I Guerra Mundial encara és capaç de remoure encara més l'estómac.

Això és el que ha aconseguit el comissari Christopher Green amb l'exposició *Cubisme i Guerra, el Mirall dins la Flama*. Encara hi ha temps per visitar-la fins el proper diumenge 29 de Gener, una oportunitat que realment val la pena aprofitar.

Picasso, Gris i Matisse

Bona part de les obres exposades, que inclouen pintura i escultura, exemplifiquen la reacció dels llavors abanderats del cubisme davant l'horror de la guerra. Aquets pintors avantguardistes, el 1914, vivien a París, i quan va esclatar la guerra, la van viure molt d'aprop (la batalla va arribar a estar a només 100 km de la capital). Davant el conflicte, alguns artistes com Léger van haver d'anar al front. La resta, que es van quedar a la gran ciutat, van reafirmar-se en un altre front: el de les avantguardes, i ho van aprofitar per explicar la guerra a la seva manera.

El recorregut està ordenat any a any, i es poden veure grans diferències entre les obres influïdes pel context i les que estan fetes des del camp de batalla. El gran exemple d'aquest segon cas són els esbossos de Léger. El pintor, amb el seu estil tubista (totes les figures s'articulen a través de tubs), va pintar escenes de soldats descansant o bevent en tavernes. Els seus traços, traslladen directament a l'escenari dels fets i reflecteixen la necessitat de canalitzar tota aquella desgràcia per mitjà de l'art.

Els altres artistes que proposa l'exposició, van quedar-se a París.

La guitarra, del pintor madrileny Juan Gris (1918). © FERNANDO MAQUIEIRA

Natura morta cubista, de María Blanchard (1917). © FERNANDO MAQUIEIRA

Un grup de gent gran a punt de començar una visita guiada. G. CARRERAS

Art i periodisme, dues formes diferents de relatar els fets

... Quan va començar la gran guerra, el periodisme, la fotografia i el cinema havien rellevat la pintura com a mitjà per explicar què passava. Però els artistes de les avantguardes van saber trobar el seu paper, complementant la feina que feien els cronistes, els fotògrafs i els cineastes.

Els cubistes, en concret, van optar per donar al seu art una dosi més de realisme. D'aquesta ma-

nera, amb composicions que sovint no parlaven directament de la guerra, van ser capaços de remetre als seus desastres. La influència del context bèl·lic, en el qual era habitual trobar-se soldats amputats o malferits pel carrer, va afectar tota la societat.

D'aquesta manera, conviuen al mateix temps la informació, a través de la premsa, i aquest art impregnat de realitat.

Les seves obres no solen mostrar escenes de guerra, però no poden amagar-ne les influències. Hi ha quadres de Picasso que són propietat del Museu, però també moltes obres de Juan Gris i de María Blanchard. A més, s'han portat quadres i escultures des de museus de tot Europa i els Estats Units. Els exemples més famosos són Matisse, Braque o Lipchitz.

Una guitarra i un diari

El passeig per les diferents sales és un relat amb principi i final. Totes les obres dialoguen entre elles i l'espectador marxa amb una sensació global. Les tensions entre les llums, la fragmentació i el

buit són sensacions que es repeteixen. Igual que algunes de les escenes, que són recurrents: les guitarres, els bodegons i els retalls de diaris, que apareixen obsessivament en l'obra de Gris. Aquests trossos de paper actuen com un mirall de la realitat enmig de la pintura, perquè en aquell moment, la gran preocupació era saber què deia la premsa sobre la guerra.

Tot plegat, és una gran mostra elegant del darrer cubisme, però també una manera d'ensenyar com els fets poden afectar l'art. Des del Picasso, n'han fet una valoració molt positiva, tant per la força de l'exposició, com per la rebuda que ha tingut en el públic. ...